

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-04
Besvaras senast
2024-11-13 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:370 Den demokratiska utvecklingen i Sydafrika

Sydafrika har sedan övergången från apartheid till demokrati 1994 betraktats som en symbol för frihet, demokrati och mänskliga rättigheter på den afrikanska kontinenten. Landet har fungerat som en demokratisk förebild i regionen, och relationerna mellan Sverige och Sydafrika har varit starka och djupgående. Sverige spelade en betydande roll som en av de mest framträdande internationella aktörerna i stödet till anti-apartheidrörelsen och har sedan dess fortsatt att engagera sig i Sydafrikas utveckling genom biståndsprogram och politiska dialoger som syftar till att stärka demokrati, rättsstatsprinciper och mänskliga rättigheter.

Trots dessa framsteg står Sydafrika i dag inför betydande utmaningar. Korruption, politisk instabilitet och ekonomiska svårigheter hotar att underminera de demokratiska värderingar och institutioner som byggts upp sedan 1994. Rapporter från internationella organisationer som Human Rights Watch och Transparency International beskriver hur utbredd korruption har försvagat statliga institutioner och bidragit till minskande förtroende bland befolkningen för regeringen och rättssystemet. Exempelvis har flera framstående politiska skandaler avslöjats, där offentliga medel avsedda för samhällstjänster och utvecklingsprojekt använts för privata ändamål. Denna typ av maktmissbruk har gjort att medborgarna i ökande grad ifrågasätter regeringens förmåga att hantera landets problem och upprätthålla en rättsstat som skyddar allas rättigheter.

Situationen för civilsamhället och pressfriheten har också försämrats. Organisationer och journalister som rapporterar om korruption och sociala orättvisor har i vissa fall utsatts för trakasserier och hot, vilket ytterligare underminerar demokratin och yttrandefriheten. Flera organisationer, som Amnesty International och Reportrar utan gränser, har uttryckt oro över att pressfriheten är i fara i Sydafrika och att rädslan för repressalier har gjort att många undviker att granska makthavare kritiskt. Detta utgör en direkt risk för de demokratiska värden som landet en gång stod för och som Sverige under lång tid har stöttat.

Ekonomiskt är situationen svår, och de sociala klyftorna är djupa. Den höga arbetslösheten, särskilt bland unga, skapar social oro och försvårar för befolkningen att få en stabil inkomst och ett värdigt liv. Fattigdom och bristande tillgång till grundläggande samhällstjänster som utbildning och

hälsovård har ökat, och klimatförändringarnas effekter förvärrar situationen ytterligare, särskilt för de mest utsatta grupperna. Klimatförändringar bidrar till torka och översvämningar som slår hårt mot jordbruket och i förlängningen mot landets ekonomi och matsäkerhet. Situationen är särskilt svår i de mest utsatta områdena, där människor ofta saknar de resurser som krävs för att skydda sig mot naturkatastrofer och klimathot.

För Sverige, som länge har engagerat sig för demokrati och mänskliga rättigheter, är det av största vikt att vi fortsätter att stödja Sydafrikas demokratiska utveckling. Det finns här en möjlighet att bygga vidare på de historiska banden mellan Sverige och Sydafrika genom att fördjupa samarbetet inom områden som rättsstat, yttrandefrihet, pressfrihet och antikorrupsionsarbete. Genom ekonomiskt och politiskt stöd till civilsamhället samt genom att uppmuntra reformer som stärker transparensen och rättssäkerheten kan Sverige bidra till att återuppbygga förtroendet för de demokratiska institutionerna i Sydafrika och säkerställa att de mest utsatta grupperna skyddas och får möjlighet till bättre levnadsvillkor.

I detta läge är det avgörande att Sveriges regering klargör sitt engagemang i Sydafrika och presenterar en tydlig strategi för hur vi ska bidra till att förstärka de demokratiska värdena i landet och stödja de människorättsorganisationer och aktivister som kämpar för ett rättvist och jämlikt samhälle. Genom att upprätthålla och fördjupa våra bilaterala relationer har Sverige möjlighet att påverka Sydafrikas demokratiska utveckling och därmed bidra till långsiktig stabilitet och fred i regionen.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Hur avser ministern att, inom ramen för sitt tjänsteutövande, stödja den demokratiska utvecklingen i Sydafrika och säkerställa att Sverige fortsätter att bidra till att stärka demokratin, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer i landet, i enlighet med Sveriges långvariga bilaterala relationer och åtaganden för global demokrati och social rättvisa?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann